Nederlandse Vereniging van Banken

Aan: De Voorzitter van de Tweede Kamercommissie voor Financiën
Datum: 23 juni 2022

Referentie: N5462
Betreft: Visie van de NVB op een vermogenswinstbelasting

Voorzitter,

In de Technische Briefing van 20 juni jongstleden is afgesproken dat de NVB haar visie op een vermogenswinstbelasting schriftelijk nader zou toelichten. Tijdens die Technische Briefing hebben wij aangegeven dat onze leden een vermogensaanwasbelasting uitvoeringstechnisch superieur vinden aan een vermogenswinstbelasting.

In de analyse van de voor- en nadelen van een vermogensaanwasbelasting (VAB) ten opzichte van een vermogenswinstbelasting (VWB) is het kabinet in de Contourennota tot de conclusie gekomen dat gekozen zou moeten worden voor een VAB. Nader onderzoek vindt plaats naar de aard en omvang van liquiditeitsproblemen die kunnen ontstaan bij een VAB. Bij een VAB is de belasting reeds verschuldigd als een belegging in waarde is gestegen ook al is de belegging nog niet verkocht en de waardestijging is geïncasseerd (realisatiebeginsel). Deze problematiek zal zich vooral voordoen bij illiquide beleggingen (o.a. vastgoed) in box 3.

Onze analyse leidt tot de conclusie dat een keuze voor een VWB voor de ketenpartners en onze klanten alleen maar nadelen heeft en geen voordelen.

1. Geen proportionaliteit tussen complexiteit en kosten en het te bereiken doel.

De problematiek van de liquiditeit doet zich niet voor bij de beleggingen in op de beurs verhandelbare effecten en in verhandelbare beleggingsfondsen die de klanten bij hun bank aanhouden. De belastingschuld die ontstaat door de waardestijging van deze beleggingen kan worden voldaan door de verkoop van een deel van de beleggingen mocht de belastingplichtige over onvoldoende liquiditeit beschikken om de belasting te betalen. Net zoals iedere burger zullen ook beleggers hun liquiditeit moeten managen om hun (belasting-)schulden te kunnen betalen. De problematiek van de liquiditeit speelt dus geen rol bij de beleggingen die door banken en andere ketenpartners (brokers) worden geadministreerd. Terwijl de administratieve systemen die zouden moeten worden gebouwd om de data voor een VWB op gestructureerde wijze bij belastingdienst en klant te krijgen exponentieel toenemen in vergelijking met een VAB. In wezen staan de kosten en de complexiteit van de systemen die zouden moeten worden gebouwd in geen verhouding meer tot het doel dat wordt nagestreefd: een belastingheffing over werkelijk rendement.

In onze industrie worden door partijen twee verschillende systemen gebruikt:
- aan de ene kant zijn er de **transactiesystemen** voor de op de verschillende beurzen uitgevoerde individuele transacties door de brokers;
- aan de andere kant zijn er de systemen voor de **effectenadministratie** bij de banken waarin de posities van een klant op een bepaald moment (bijvoorbeeld jaareinde) worden geadministreerd; de effectenadministratie wordt gebruikt om klanten te informeren over hoe ze erbij staan. Hierin wordt bij

3826936 0001

elke transactie de netto positie in een effect bijgewerkt en zijn de losse aankoopprijzen per transactie in dat effect niet beschikbaar.
- er zijn vandaag de dag geen systemen die particuliere klanten op gestructureerde wijze informeren over de resultaten die gedurende een jaar zijn behaald op de gedurende dat jaar op de beurs uitgevoerde individuele verkooptransacties; om een systeem te bouwen dat individuele transacties importeert en op gestructureerde wijze rapporteert aan klant en belastingdienst is extreem complex en duur en de kosten daarvan zijn disproportioneel hoog in vergelijking met het te bereiken doel – een heffing over werkelijk rendement. Ook zullen de wetgever, belastingdienst en ketenpartners ten behoeve van de IT-systemen een systematiek moeten uitwerken hoe om te gaan met wat men noemt *corporate actions.* Dat gaat dan over naamswijzigingen of wijzigingen in *ticker symbol* (de afkorting waarmee aandelen op een effectenbeurs worden aangeduid), splitsing van aandelen, dividend in de vorm van bonusaandelen, fusies en overnames, claimemissies en liquidaties.

Daarnaast wijzen wij op het PWC onderzoek naar de praktische uitvoerbaarheid van een heffing op basis van werkelijk rendement van 13 april 2021. Daarin is te lezen dat PWC niet heeft kunnen vaststellen of een VWB uitvoerbaar is voor ketenpartners en dat nader onderzoek nodig is.

2. Er is een extreem dure kostprijsadministratie nodig

Voor de administratie van de kostprijzen van beursgenoteerde aandelen is een systeem van gemiddelde kostprijs de enige optie. Zo'n systeem zal gebouwd moeten worden en moeten worden onderhouden. Dat is extreem duur. Iedere dag zal voor iedere klant voor iedere transactie berekend moeten worden of de gemiddelde kostprijs van een positie in aandelen is gewijzigd. Klanten zullen die rekensommen ook willen krijgen; sommigen ten behoeve van hun fiscale planning.

3. Buitenlandse financiële instellingen hoeven de benodigde data niet aan te leveren

Op de Nederlandse markt voor financiële diensten hebben buitenlandse aanbieders die werken met een Europees paspoort een niet te verwaarlozen marktaandeel. Deze partijen zijn gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie, staan aldaar onder toezicht en hebben een Europees paspoort waarmee zij in de landen van de EU hun diensten mogen aanbieden aan particuliere beleggers. De inhoud van de rapportages die deze partijen moeten aanleveren ten behoeve van de belastingheffing wordt geregeld in de zogenaamde Common Reporting Standard – dat is een Europese richtlijn. Volgens die richtlijn moeten gerapporteerd worden:
- het saldo of de waarde van de rekening aan het eind van het kalenderjaar
- indien het een bewaarrekening betreft: 1° het op die rekening bijgeschreven totale brutobedrag aan rente, totale brutobedrag aan dividenden en totale brutobedrag aan overige inkomsten gegenereerd met betrekking tot de activa op de rekening gedurende het kalenderjaar; 2°de totale bruto-opbrengsten van de verkoop, terugbetaling of afkoop van financiële activa;
- indien het een depositorekening betreft: het totale brutobedrag aan rente dat is gestort of bijgeschreven op die rekening gedurende het kalenderjaar.

Afgezien van de timing van de aanlevering van deze data sluiten die data wel aan bij de heffing van een VAB, maar ontbreken de relevante data rond kostprijs van de verkochte beleggingen die nodig zijn voor een VWB.

4. Een VWB is moeilijk in te bouwen in de Vooraf Ingevulde Aangifte (VIA)

Om voor de burger de gegevens die zijn opgenomen in de VIA herkenbaar te houden zal het Financieel Jaaroverzicht moeten worden uitgebreid met een overzicht van de in het betreffende jaar uitgevoerde individuele verkooptransacties, de opbrengst en de toegerekende kostprijs van de verkochte stukken. Die data zullen voor de burger ook eenvoudig herkenbaar in de VIA moeten

worden ingebouwd. Wij hebben grote twijfels of zoiets haalbaar is. Wij kennen geen land met een VWB in de Vooraf Ingevulde Aangifte.

5. De burger heeft geen inzicht in de werkelijke financiële positie

Specifiek voor een VWB komt de vraag op of en zo ja hoe je de burger zou kunnen informeren over de zogenaamde belastinglatenties die toerekenbaar zijn aan de individuele posities in aandelen en aan de gehele portefeuille. Immers zonder inzicht in de belastinglatentie heeft de burger geen inzicht in hoe zijn of haar financiële positie werkelijk is. Voorbeeld: een belastingplichtige die in 2019 een aandeel Apple heeft gekocht voor $ 40 en waarvan de koers op jaareinde $ 140 bedraagt zal bij verkoop van het aandeel voor $ 140 over $ 100 vermogenswinstbelasting moeten betalen (stel tarief 31% dan is dat $ 31/ € 29). Bij die beurskoers per jaareinde is de belastinglatentie op dat aandeel dan € 29. Maar er kunnen ook aandelen in de portefeuille zijn opgenomen waarvan de koers is gedaald. Op die posities kan de belastinglatentie negatief zijn. De belastinglatentie over de gehele aandelenportefeuille is gelijk aan de optelsom van de positieve en negatieve latenties op alle individuele posities. Kortom, bij een VWB voor liquide beleggingen kan de burger eigenlijk geen goed inzicht krijgen in hoe de vlag erbij hangt vanwege de invloed van de belastinglatenties op de aandelenposities en de dagelijkse verandering daarvan als gevolg van de wijzigende beurskoersen. Bij overboekingen tussen banken zullen dergelijke latenties ook meegegeven moeten worden anders wordt het al gauw zeer aantrekkelijk om posities over te boeken zonder realisatie bij bank A om vervolgens weer met een schone lei te beginnen bij bank B.

6. De systemen van de ketenpartners zullen op elkaar moeten aansluiten

In de huidige systematiek van de VIA sluiten de systemen van iedere individuele ketenpartner aan op die van de belastingdienst. Bij de invoering van een VWB zullen de systemen van de banken ook op elkaar moeten aansluiten. Dat is een majeure operatie maar wel nodig om voorzieningen te hebben voor situaties waarin een klant van bank of vermogensbeheerder wisselt. De voor de klant fiscaal relevante data mogen dan niet verloren gaan. Dat geldt ook voor bepaalde gebeurtenissen die zich kunnen voordoen zoals samenwonen, trouwen, scheiden, immigreren, emigreren en overlijden. Dit vereist compleet nieuwe interactieprocessen die moeilijk 100% sluitend zijn te krijgen.

7. De aandacht verschuift van verstandig beleggen naar optimale taxplanning

Bij een VWB komen er meer mogelijkheden voor taxplanning door het optimaliseren van het tijdstip van realisatie winsten en verliezen. Teveel aandacht voor fiscaliteit in het beleggingsbeleid van onze klanten ten koste van verstandige beleggingsbeslissingen is maatschappelijk niet gewenst.

8. Het aanbod van beleggingsfondsen voor Nederlandse beleggers zal afnemen

Om te voorkomen dat beleggers in het systeem van de VWB onbedoeld uitstel van belastingheffing creëren door beleggingen in fondsen onder te brengen (in plaats van ze zelf direct te houden) en het belang in het fonds niet te verkopen, kennen veel landen anti-misbruikregels voor beheerders van beleggingsfondsen. Die anti-misbruikregels leggen rapportageverplichtingen op aan beheerders die fondsen aanbieden aan particulieren. Voor aanbieders van beleggingsfondsen kan die rapportageverplichting – vanwege de kosten en risico's – als een rem werken op het aanbieden van hun fondsenpalet in landen met een relatief kleine marktomvang.

9. Potentiële arbitrage met box 2 kan gemitigeerd worden door een waarderingsregel

In de literatuur wordt gewezen op de relatie tussen Box 2 en Box 3 en de mogelijkheid dat bij de invoering van een VAB, beleggers hun toevlucht zouden kunnen zoeken in de BV. Bezien zou kunnen

3826936 0001

worden of deze mogelijke prikkel tot arbitrage kan worden gemitigeerd door middel van een wettelijke waarderingsregel voor liquide beleggingen die worden gehouden door BV's met Box 2-aandeelhouders.

10. Bij de keuze voor een VWB is een ingangsdatum 1.1.2025 niet haalbaar.

Zowel vanuit de optiek van de te ontwikkelen wetgeving als vanuit de optiek van de uitvoering en de te bouwen IT-systemen is een ingangsdatum van 1 januari 2025 niet haalbaar.

5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e @nvb.nl
I www.nvb.nl

Nederlandse Vereniging van Banken

Aan: De staatssecretaris van Financiën
Datum: 2 augustus 2022

Referentie: N5474

Betreft: Beleggingsrapportages voor particuliere klanten

Excellentie,

Deze notitie bevat een korte toelichting naar aanleiding van de vraag van Kamerlid Ephraim over de systemen die banken gebruiken om hun klanten te informeren over de behaalde rendementen met de beleggingsportefeuille. De vraag is gesteld in het debat van 29 juni van de Vaste Kamercommissie voor Financiën over de Contourennota en refereert aan de notitie van de NVB van 23 juni 2022, referentie N5462.

Algemeen
De Gedelegeerde Verordening EU 2017/565 bevat regels voor de verstrekking van informatie door beleggingsondernemingen aan hun klanten over hun beleggingen. De Verordening stelt de minimumeisen voor de rapportage aan klanten. De Verordening onderscheidt in deze context drie typen beleggingsdiensten:
- het uitvoeren van effectentransacties door brokers;
- het beheer van vermogen door vermogensbeheerders;
- het bewaren van effecten door bewaarders.

Het raamwerk van de Verordening onderscheidt in wezen twee typen van rapportages:
- informatie over uitgevoerde effectenorders;
- periodieke informatie over de samenstelling en waarde van de effectenportefeuille.

Schematisch is het raamwerk als volgt:

Dienstverlener	Rapportage effectenorder?	Periodieke rapportage vermogen?
Broker	Ja, art. 59	Nee
Vermogensbeheerder	Ja, art. 60	Ja, artikel 60
Bewaarder	Nee	Ja, artikel 63

In de praktijk zal de zelf-beleggende particulier een rapportage krijgen vanuit de brokerfunctie over iedere individuele order die is uitgevoerd en de daarbij behorende provisies en kosten. Vanuit de bewaarfunctie zal de zelf-beleggende particulier periodiek een rapportage krijgen over de tot zijn portefeuille behorende stukken, de marktwaarde van die stukken en de gelden die worden aangehouden. Er is bij deze periodieke rapportage geen verplichting om informatie over uitgevoerde transacties op te nemen.
Volgens de AFM belegt de meerderheid van de beleggende Nederlanders (circa 59%) zelfstandig via een broker waarbij de AFM een stijging voorziet in deze vorm van dienstverlening door de opkomst van gebruiksvriendelijke beleggingsapps en de toenemende vertrouwdheid van online dienstverlening.[1]

[1] AFM Consumentenmonitor Najaar 2020, p 10.

Nederlandse Vereniging van Banken

Particulieren die niet zelf beleggen maar die een vermogensbeheerovereenkomst hebben gesloten met hun bank of vermogensbeheerder krijgen een periodieke rapportage waarin ook de informatie is opgenomen over iedere individuele order die is uitgevoerd. Daarnaast ontvangen zij in die periodieke rapportage informatie over:
- de tot de portefeuille behorende stukken en hun marktwaarde;
- de gelden die worden aangehouden;
- de portefeuilleresultaten;
- het totale bedrag aan beheersvergoedingen en totale uitvoeringskosten;
- het bedrag aan ontvangen dividenden en rente;
- informatie over corporate actions .

De AFM schat dat circa 30% van de beleggende Nederlanders belegt via een vermogensbeheerder en circa 11% met hulp van beleggingsadvies van een financieel adviseur.

Deze regels bewerkstelligen een bepaalde mate van harmonisatie in de wijze waarop beleggers worden geïnformeerd door beleggingsondernemingen in de EU; waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar de zelf-beleggende particulier enerzijds en de particulier die de hulp van een vermogensbeheerder inroept anderzijds.

Onder de EU minimumstandaard bestaat er geen verplichting om particuliere klanten die zelf beleggen gestructureerd informatie te verschaffen over de portefeuilleresultaten, ontvangen dividenden en rente en corporate actions. Beleggers die beleggen met hulp van een vermogensbeheerder moeten die informatie wel krijgen maar de wijze waarop de portefeuilleresultaten worden berekend en gepresenteerd en de rapportage over corporate actions is niet in detail vastgelegd. Hier geld de open norm van “getrouwe en evenwichtige analyse”. Vergoedingen en kosten hoeven niet te worden toegerekend aan individuele transacties maar mag de vermogensbeheerder geaggregeerd presenteren.

Los van deze verschillen in rapportages die hun oorzaak vinden in EU regulering, kunnen markpartijen – binnen het EU-kader – rapportages ontwikkelen die passen bij de strategische marktbenadering die de marktpartij kiest; de uitersten in dit spectrum zijn minimale rapportages die horen bij een eenvoudige dienstverlening tegen zeer lage kosten of uitgebreide en frequente rapportages voor grote vermogens en complexere portefeuilles.

Conclusie:
Vanwege de verschillen per marktsegment (zelf beleggen versus vermogensbeheer en beleggingsadvies), de open normen in de EU-regulering en de diversiteit aan rapportagemodellen bij de verschillende marktpartijen, is naar onze mening de conclusie gerechtvaardigd dat er op dit moment onvoldoende uniformiteit in de markt is – zowel wat betreft inhoud als wat betreft de vormgeving en frequentie - om bestaande klantrapportages te gebruiken als uitgangspunt voor de heffing van een vermogenswinstbelasting. En hoewel de klantrapportages door vermogensbeheerders voor de grotere vermogens wel bouwstenen bevatten die gebruikt kunnen worden voor een VWB, menen wij dat de invoering van een VWB de hele sector noopt om over te stappen op een nieuw te ontwikkelen uniform systeem met uitgewerkte toerekening- en rekenregels. In wezen staan de kosten en de complexiteit van een dergelijke operatie in geen verhouding meer tot het doel dat wordt nagestreefd: een belastingheffing over werkelijk rendement.

In de huidige systematiek van de VIA sluiten de systemen van iedere individuele ketenpartner aan op die van de belastingdienst. Bij de invoering van een VWB zullen de systemen van de banken ook op elkaar moeten aansluiten. Dat is een majeure operatie maar wel nodig om voorzieningen te hebben voor situaties waarin een klant van bank of vermogensbeheerder wisselt. De voor de klant fiscaal relevante data mogen dan niet verloren gaan. Dat geldt ook voor bepaalde gebeurtenissen die zich

kunnen voordoen zoals samenwonen, trouwen, scheiden, immigreren, emigreren en overlijden. Dit vereist compleet nieuwe interactieprocessen die moeilijk 100% sluitend zijn te krijgen.

Wij hopen dat deze toelichting de nog openstaande vragen beantwoordt. Desgewenst kunt u deze toelichting delen met de Vaste Kamercommissie voor Financiën

5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e @nvb.nl
I www.nvb.nl

nederlandse vereniging van banken

Contactpersoon

5.1.2e

+31 5.1.2e

5.1.2e @nvb.nl

PER EMAIL: cie.fin@tweedekamer.nl
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamercommissie voor Financiën
Referentie: BR 511
Betreft: aanvullende informatie Box 3
Datum: 28 januari 2023

Geachte 5.1.2e,

De NVB heeft met belangstelling kennis genomen van de gedachtewisseling in uw commissie tijdens de technische briefing van 22 januari over de wetenschappelijke factsheets Box 3. In die briefing kwamen onder andere de voor- en nadelen van een vermogensaanwasbelasting (VAB) en vermogenswinstbelasting (VWB) aan de orde. Wij menen dat het nuttig is uw commissie te voorzien van aanvullende informatie over aandachtspunten die de NVB ziet en die relevant kunnen zijn in de politieke besluitvorming.

1. Tarief

Voor wat betreft het toekomstige tarief willen wij twee elementen benoemen. In de eerste plaats ligt het voor de hand dat bij een gelijke opbrengst een VAB een lager tarief kent dan een VWB. De VAB biedt immers minder mogelijkheden voor fiscale planning. In de tweede plaats menen wij dat voor wat betreft de effectieve belastingdruk op vermogen, Nederland niet teveel uit de pas moet lopen met de andere EU lidstaten c.q. de landen om ons heen. Anders ontstaan er weglekeffecten. Zo ligt bijvoorbeeld het Duitse tarief voor de VWB op 26.376%. De Europese parameters zouden naar onze mening betrokken moeten worden bij de beoordeling van de hoogte van het tarief.

2. Kostprijsadministratie

Bij een VWB lijkt voor de administratie van de kostprijzen van beursgenoteerde aandelen een wettelijk systeem dat is gebaseerd op gemiddelde aankoopkoers de enig realistische optie. Daarbij zullen de systemen van de ketenpartners op elkaar moeten aansluiten. In de huidige systematiek van de VIA sluiten de systemen van iedere individuele ketenpartner aan op die van de belastingdienst. Bij de invoering van een VWB zullen de systemen van de banken ook op elkaar moeten aansluiten. Er zal een voorziening moeten zijn voor situaties waarin een klant van bank of vermogensbeheerder wisselt. De voor de klant fiscaal relevante data mogen dan niet verloren gaan. Dat geldt ook voor bepaalde gebeurtenissen die zich kunnen voordoen zoals samenwonen, trouwen, scheiden, immigreren, emigreren en overlijden. Dit vereist nieuwe interactieprocessen die wellicht moeilijk 100% sluitend zijn te krijgen.

3. Buitenlandse financiële instellingen hoeven de benodigde data niet aan te leveren
Op de Nederlandse markt voor financiële diensten hebben buitenlandse aanbieders die werken met een Europees paspoort een niet te verwaarlozen marktaandeel. Deze partijen zijn gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie, staan aldaar onder toezicht en hebben een Europees paspoort waarmee zij in de landen van de EU hun diensten mogen aanbieden aan particuliere beleggers. De inhoud van de rapportages die deze partijen moeten aanleveren ten behoeve van de belastingheffing wordt geregeld in de zogenaamde Common Reporting Standard – dat is een Europese richtlijn. Volgens die richtlijn moeten gerapporteerd worden:
- het saldo of de waarde van de rekening aan het eind van het kalenderjaar
- indien het een bewaarrekening betreft: 1° het op die rekening bijgeschreven totale brutobedrag aan rente, totale brutobedrag aan dividenden en totale brutobedrag aan overige inkomsten gegenereerd met betrekking tot de activa op de rekening gedurende het kalenderjaar; 2°de totale bruto-opbrengsten van de verkoop, terugbetaling of afkoop van financiële activa;
- indien het een depositorekening betreft: het totale brutobedrag aan rente dat is gestort of bijgeschreven op die rekening gedurende het kalenderjaar.

Afgezien van de timing van de aanlevering van deze data sluiten die data wel aan bij de heffing van een VAB, maar ontbreken de relevante data die nodig zijn voor een VWB.

4. Belastinglatenties en inzicht in de werkelijke financiële positie
Specifiek voor een VWB komt de vraag hoe de burger zicht houdt op de werkelijke financiële positie in verband met het bestaan van belastinglatenties. Immers zonder inzicht in de belastinglatentie heeft de burger geen inzicht in hoe zijn of haar financiële positie werkelijk is. Voorbeeld: een belastingplichtige die in 2019 een aandeel Apple heeft gekocht voor $ 40 en waarvan de koers op jaareinde $ 140 bedraagt zal bij verkoop van het aandeel voor $ 140 over $ 100 vermogenswinstbelasting moeten betalen (stel tarief 31% dan is dat $ 31/ € 29). Bij een beurskoers per jaareinde van $140 is de belastinglatentie op dat aandeel dan € 29. Maar er kunnen ook aandelen in de portefeuille zijn opgenomen waarvan de koers is gedaald. Op die posities kan de belastinglatentie negatief zijn. De belastinglatentie over de gehele aandelen-portefeuille is gelijk aan de optelsom van de positieve en negatieve latenties op alle individuele posities. De werkelijke belastinglatentie is afhankelijk van de timing van de verkopen van de individuele stukken. Kortom, bij een VWB voor liquide beleggingen zijn de belastinglatenties op de aandelenposities en de dagelijkse verandering daarvan als gevolg van de wijzigende beurskoersen van belang voor het inzicht in de werkelijke financiële positie. Bij overboekingen tussen banken zullen dergelijke latenties ook meegegeven moeten worden anders wordt het al gauw zeer aantrekkelijk om posities over te boeken zonder realisatie bij bank A om vervolgens weer met een schone lei te beginnen bij bank B.

5. De aandacht verschuift van verstandig beleggen naar optimale taxplanning
Bij een VWB komen er meer mogelijkheden voor taxplanning door het optimaliseren van het tijdstip van realisatie winsten en verliezen. Teveel aandacht voor fiscaliteit in het beleggingsbeleid van onze klanten ten koste van verstandige beleggings-

beslissingen is maatschappelijk niet gewenst. Voor de Verenigde Staten vragen gezaghebbende Amerikaanse economen zich af of het uitsteleffect niet significant bijdraagt aan vermogensongelijkheid[1].

6. Bij een VWB zien we een noodzaak voor anti-misbruikmaatregelen voor beleggingsfondsen

Om te voorkomen dat beleggers in het systeem van de VWB onbedoeld uitstel van belastingheffing creëren door beleggingen in fondsen onder te brengen (in plaats van ze zelf direct te houden) en het belang in het fonds niet te verkopen, kennen veel landen met een VWB anti-misbruikregels voor beleggingen in beleggingsfondsen. Die anti-misbruikregels leggen rapportageverplichtingen op aan beheerders die fondsen aanbieden aan particulieren. Voor aanbieders van beleggingsfondsen kan die rapportageverplichting – vanwege de kosten en risico's – als een rem werken op het aanbieden van hun fondsenpalet in landen met een relatief kleine marktomvang. Duitsland heeft in samenhang met de VWB voor beleggingsfondsen die geen of weinig dividend uitkeren een systeem moeten invoeren van een jaarlijkse forfaitaire voorheffing (*Vorabpauschale*) om het uitsteleffect te mitigeren. Die forfaitaire voorheffing wordt geadministreerd en dan weer verrekend zodra het belang in het beleggingsfonds met winst wordt verkocht of het fonds dividend uitkeert. Voor aandelenfondsen is de forfaitaire voorheffing gebaseerd op een forfaitair rendement van 1.12% (2024) en belast tegen een tarief van 26.375%.

Hoogachtend,

5.1.2e

[1] Zie bijvoorbeeld *United States Senate Committee on the Budget Full Committee Hearing on "Making Wall Street Pay Its Fair Share: Raising Revenue, Strengthening Our Economy" Testimony of Dr. Joseph Stiglitz University Professor of Economics, Columbia University Chief Economist, Roosevelt Institute June 12, 2024*

Terugkoppeling overleg met buiten verzoek **en VNO-NCW/MKB-Nederland**

Op 16 maart is op ambtelijk niveau gesproken met buiten verzoek over het toekomstige box 3-stelsel. Op 17 maart is gesproken met VNO-NCW/MKB-Nederland.

buiten verzoek

VNO-NCW/MKB-Nederland

VNO-NCW/MKB-Nederland is kritisch op de gepresenteerde ontwerprichting van het stelsel. Zij hebben een voorkeur voor een vermogenswinstbelasting. Tijdens het overleg hebben zij aandacht gevraagd voor de volgende onderwerpen.

- Maatschappelijk draagvlak voor het nieuwe stelsel is heel belangrijk. Bij invoering van de Wet IB 2001 was breed draagvlak voor box 3. Het draagvlak had behouden kunnen worden door het forfaitaire inkomen van 4% te verlagen zodra de werkelijke rente daalde.
- Keuzes ten gunste van de uitvoerbaarheid maar ten laste van de fiscale zuiverheid van het stelsel kunnen leiden tot procedures door degene die nadeel van die keuze ondervinden.
- Juridische houdbaarheid van forfaits. Zij hebben veel aarzelingen bij de gehanteerde forfaits in de huidige wetgeving (overbruggingsperiode). De huidige wetgeving achten zij onaantrekkelijker dan werkelijk rendement op basis van een vermogensaanwasbelasting.
- Gebruik van elementen van goed koopmansgebruik bij het bepalen van valutaresultaten.
- Bij een vermogensbelasting ontstaat een prikkel om hoogrenderend vermogen onder te brengen in box 2. Zorgen over de druk op box 2 als dit op grote schaal zal plaatsvinden.
- Een optie is om aandelen eerst te belasten via een vermogensaanwasbelasting en vervolgens de overstap te maken naar een vermogenswinstbelasting zodra financiële instellingen de kostprijs kunnen registreren en langdurig kunnen bewaren. Banktegoeden en onroerend goed zouden direct via een vermogenswinstbelasting kunnen worden belast.
- Vorderingen en schulden.
- Een optie is om onroerende zaken niet langer in box 3 te belasten.
- Vanuit de achterban worden vragen gesteld over pensioenvermogen dat is ondergebracht in box 3. Daarvoor geldt namelijk niet de omkeerregeling.

To: 5.1.2e (BOA/PE) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (COMM) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (COMM) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (BOA/Advies) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e @belastingdienst.nl 5.1.2e @belastingdienst.nl]; 5.1.2e (DB&T/MGT) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd UHB) 5.1.2e @minfin.nl] 5.1.2e (Cd FJZ) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (AFP/ANALYSE) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (FEZ/BC) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd C&F) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e @minfin.nl]
Cc: 5.1.2e (DB&T/AV 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/AV) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e DB&T/AV) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/AV) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (BOA/EA) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (AFP/OG) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (AFP/OG) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/AV) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e @belastingdienst.nl 5.1.2e @belastingdienst.nl]; 5.1.2e (Cd C&F 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd C&F) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (FEZ/BC 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (FEZ/BC) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/FRI 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (BPZ/PBA) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (BPZ/PBA) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e @belastingdienst.nl 5.1.2e @belastingdienst.nl]; 5.1.2e (Cd FJZ) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (AFEP) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd FJZ] 5.1.2e @minfin.nl] 5.1.2e (Cd FJZ 5.1.2e @minfin.nl] 5.1.2e (AFEP) 5.1.2e @minfin.nl] 5.1.2e (AFP/ANALYSE) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (AFP/ANALYSE) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/FRI 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (DB&T/AV 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd FJZ) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (BPZ/PBA) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (Cd UHB 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e @belastingdienst.n 5.1.2e @belastingdienst.nl]; 5.1.2e (DB&T/AV) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (BOA/Advies) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (BOA/Advies) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (BOA/Advies) 5.1.2e @minfin.nl]; 5.1.2e (BPZ) 5.1.2e @minfin.nl]
From: 5.1.2e (DB&T/AV)
Sent: Wed 5/8/2024 1:28:35 PM
Subject: [Ter akkoord - deadline maandag 13 mei 10:00 uur] - Brief box 3 + nota
Received: Wed 5/8/2024 1:28:38 PM

buiten verzoek

Bijlage 3 - NVB Notitie Niet liquidebeleggingen.pdf

buiten verzoek

Beste collega's van box 3,

Bijgevoegd treffen jullie de brief aan voor de Tweede Kamer (met 2 bijlages) en de bijgevoegde nota (met 1 bijlage). Met de brief doen we de toezeggingen af die zijn gedaan tijdens het debat op 18 april jl. Zoals in de nota vermeld, zal ook een eerste debatdossier in de tas gaan. Dit betreft het 'oude' dossier van het vorige debat op 18 april, dat we volgende week zullen updaten.

Graag verzoek ik de collega's in de aan-balk om uiterlijk **maandagochtend (13 mei) 10:00** per e-mail een akkoord te geven op de bijgevoegde nota en brief, zodat de het pakket maandag in de tas kan. In Digidoc zal de nota nog een paraaf krijgen van de DGBD en de DGFZ.

Alle suggesties, vragen, opmerkingen en akkoorden kunnen naar mij worden verzonden.
Alvast veel dank voor jullie reactie!

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Directie DB&T – Afdeling Arbeid & Vermogen
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7, 2e etage, Casuariezijde
Postbus 20201 | 2500EE | Den Haag

M 5.1.2e
E 5.1.2e @minfin.nl

nederlandse vereniging van banken

Contactpersoon
5.1.2e
5.1.2e @nvb.nl
+316 5.1.2e

PER EMAIL
Ministerie van Financiën
T.a.v 5.1.2e
Cc: 5.1.2e

Datum 30 april 2024

Betreft: Belastingheffing naar werkelijk rendement: niet-liquide beleggingen

Geachte 5.1.2e

1. Inleiding

Ik refereer aan uw bericht over een aantal vragen die zijn opgekomen in het Commissiedebat van 18 april over de mogelijkheden om voor zogenaamde niet-liquide beleggingen de systematiek van de vermogenswinstbelasting (VWB) te hanteren in plaats van de systematiek van de vermogensaanwasbelasting (VAB). De wens van de Kamer om voor belangen van minder dan 5% in familiebedrijven de VWB voor te schrijven in plaats van de VAB, stuit af op het risico dat een dergelijk onderscheid mogelijk een ongeoorloofde steunmaatregel is. Vandaar de gedachte om deze specifieke uitzondering te vervangen door een generieke regel waarbij liquide beleggingen worden onderworpen aan de VAB en niet-liquide beleggingen aan de VWB. De vraag die aan ons is voorgelegd of zo'n systematiek uitvoerbaar zou zijn voor onze leden in het kader van de renseignering ten behoeve van de Vooraf Ingevulde Aangifte.

2. Alternatief: een VWB voor belangen in niet-ter beurze genoteerde ondernemingen

Alvorens in te gaan op de hierboven genoemde vraagstelling, willen wij wijzen op een mogelijk alternatieve benadering. In deze variant wordt een VWB voorgeschreven voor belangen in ondernemingen waarvan de aandelen niet op een beurs worden verhandeld. Wellicht dat in een dergelijke variant het risico op een ongeoorloofde steunmaatregel er niet is. De gedachte is dat het "voordeel" van de VWB wordt geneutraliseerd door het nadeel van de slechtere verhandelbaarheid van dergelijke belangen. Dergelijke ondernemingen kunnen immers vanwege de geringe verhandelbaarheid minder makkelijk kapitaal aantrekken dan een onderneming met beursnotering. Vanwege de ongelijkheid van de ondernemingen zou een ongelijke behandeling mogelijk geen verboden steunmaatregel zijn. Een dergelijke variant zou in de uitvoering veel eenvoudiger zijn dan een systematiek gebaseerd op het onderscheid tussen financiële instrumenten die liquide zijn en overige financiële instrumenten.

3. Een VWB voor niet-liquide beleggingen

Wij gaan hierna in op de aspecten die wij bij een eerste analyse hebben geïdentificeerd specifiek in de context van de beleggingen van klanten die de bank administreert op de effectenrekening van de klant. Onze werkhypothese tot nu toe is dat de bank voor de renseignering van de beleggingen van de klant de huidige IT-systemen aanpast teneinde voor die beleggingen een vermogensaanwas te kunnen vaststellen en renseigneren die dan

onderdeel is van de totale vermogensaanwas van alle door de klant gehouden beleggingen zoals die blijkt uit de aangifte voor de VAB.

(i) De huidige systemen voorzien niet in een administratief onderscheid tussen liquide en niet-liquide beleggingen omdat dat onderscheid nu niet relevant is. Wij vinden het essentieel om vast te houden aan het beginsel dat van de banken gevraagd wordt om eenduidige financiële en andere harde data aan te leveren aan de belastingdienst opdat die de VIA kan invullen en opdat de klant op basis van diezelfde data de VIA kan controleren. Een voorbeeld van het succes van een dergelijke aanpak is ook de renseignering van bankrekeningen door de banken[1]. Vanwege de massaliteit van de aan te leveren gegevens is het in de bancaire context eenvoudigweg niet mogelijk om een kwalitatieve fiscaal-juridische beoordeling te maken van individuele posities. De bank geeft geen fiscale kwalificatie aan financiële data; dat doen de belastingplichtige en de belastingdienst.

(ii) Wij hebben conceptueel beoordeeld of het onderscheidend criterium voor liquide belegging dermate geobjectiveerd zou kunnen worden dat het - in theorie[2] - te implementeren zou zijn in de IT-systemen van de bank. Onze voorlopige conclusie is dat zo'n aanpak niet tot een gewenste uitkomst zou leiden. Een geobjectiveerde definitie waarbij financiële instrumenten die op een gereguleerde beurs worden verhandeld en participaties in ICBE's als liquide worden aangemerkt en alle andere financiële instrumenten als niet-liquide, zou niet de beleggingsfondsen omvatten die geen ICBE-status hebben. Dergelijke niet-ICBE fondsen hebben een mate van liquiditeit die afhankelijk is van de voorwaarden waaronder een participatie in een dergelijk fonds ter inkoop kan worden aangeboden. In de praktijk zien wij hier een grote mate van verscheidenheid. Wij hebben geen objectief en makkelijk kenbaar criterium kunnen vinden dat voor dergelijk fondsen gehanteerd zou kunnen worden bij de implementatie in de IT-systemen. Gezien de - in Europees perspectief - beperkte markt voor particuliere beleggers in Nederland, gaan wij er bovendien van uit dat buitenlandse vermogensbeheerders niet snel een specifieke *datafeed* voor de Nederlandse markt zullen ontwikkelen op basis van het onderscheid liquide versus niet-liquide. Daarnaast is de vraag of niet-EU fondsen goed in een dergelijk systeem kunnen worden ingepast

(iii) Wij zien het risico van arbitrage waarbij liquide beleggingen worden ondergebracht in fondsen die niet voldoen aan de gehanteerde definitie van liquide. Dat vereist dan weer ingewikkelde wetgeving die deze arbitrage tegen moet gaan.

(iv) Indien het mogelijk zou zijn om een onderscheid te maken tussen liquide beleggingen en overige beleggingen aan de hand van objectieve criteria die in IT-systemen ingebouwd kunnen worden– een mogelijkheid die wij nu niet zien -, dan voorzien wij dat de banken niet langer kunnen volstaan met een renseignering alleen op basis van de methodiek van de VAB. Het is onvermijdelijk dat klanten en wellicht ook de AFM zullen vragen om systemen die ook de data genereren die nodig zijn voor de aangifte op basis van VWB. Maar het bouwen en naast

[1] Zie ook de Kamerbrief van 24 maart 2024 met de kabinetsreactie op het Global Tax Evasion Report 2024.
[2] Wij hebben geen analyse laten maken door IT-specialisten hetgeen wel noodzakelijk is.

elkaar onderhouden van twee IT-systemen waarbij zowel data worden geproduceerd voor de VAB als data voor de VWB vinden wij onwenselijk en niet proportioneel.

(v) Onze indruk is dat het financiële belang van het theoretische onderscheid tussen liquide beleggingen en overige beleggingen met betrekking tot financiële instrumenten die op een effectenrekening bij een bank worden geadministreerd zeer gering is. In de eerste plaats bieden banken slechts een beperkte groep klanten de mogelijkheid om te participeren in beleggingen met een niet-liquide karakter. Voor de reguliere beleggers passen dergelijke beleggingen immers niet in het risico- en liquiditeitsprofiel. En daar waar door de bank de niet-liquide belegging wordt aangeboden is dat altijd in combinatie met de aanwezigheid van liquide vermogen. In de tweede plaats is bij dergelijke beleggingen in de regel een vermogensaanwas pas zichtbaar bij verkoop of uitkering. Gedurende de lock-up periode is de waardering in de regel niet hoger dan de initiële inleg; een uitzondering zijn vastgoedfondsen waar de waardering afhankelijk is van taxaties van het vastgoed. Voor de door banken geadministreerde niet-liquide beleggingen zou een betalingsregeling dan ook een goed werkbaar alternatief kunnen zijn.

(vi) Wij wijzen erop dat een verschillende behandeling van liquide en niet-liquide fondsen kan leiden tot een fiscaal gemotiveerde beleggingskeuzes; daar waar bij een gelijke fiscale behandeling mogelijk een andere keuze passender was geweest.

(vii) De rechtspraak van de Hoge Raad heeft een nadere invulling gegeven aan de toepassing van goed koopmansgebruik bij de verkrijging van specifieke inkomensbestanddelen zoals de uitkering van meegekocht dividend, de verkrijging en verkoop van claimrechten, de verkrijging van bonusaandelen uit de winstreserve of uit de agioreserve en de terugbetaling van kapitaal. Voor de renseignering voor de VAB zal de waarde in het economische verkeer van de beleggingen het uitgangspunt zijn. Dat uitgangspunt wordt dan gecombineerd met het concept van de onttrekking bij de omzetting van de betreffende beleggingen in geld. Een VWB voor niet-liquide beleggingen lijkt alleen uitvoerbaar op basis van gemiddelde kostprijs. De methode hoe die gemiddelde kostprijs te bepalen zou wettelijk vastgelegd moeten worden teneinde een uniforme toepassing te waarborgen.

4. Conclusie

Wij begrijpen de politieke wens om op een korte - maar realistische termijn - te komen tot een belastingheffing op basis van werkelijk rendement. Onze leden erkennen daarbij hun maatschappelijke rol en zij zullen de benodigde capaciteit vrijmaken om op een effectieve wijze met de belastingdienst te kunnen samenwerken in dit ambitieuze project. Wij zien niet hoe op een effectieve wijze in de renseignering voor de VIA een onderscheid kan worden gemaakt tussen liquide en niet-liquide beleggingen. Wij betwijfelen dan ook of een dergelijke hybride oplossing systeemtechnisch haalbaar is. Indien dat onderscheid wel zou worden gemaakt, voorzien wij dat de banken niet langer kunnen volstaan met een renseignering alleen op basis van de methodiek van de VAB. Het is onvermijdelijk dat klanten en wellicht ook de AFM zullen vragen om systemen die ook de data genereren die nodig zijn voor de aangifte op basis van VWB. Maar het bouwen en naast elkaar onderhouden van *twee* IT-systemen waarbij zowel data worden geproduceerd voor de VAB als data voor de VWB, zo dat al mogelijk zou zijn, is onwenselijk en – gezien het voorgaande - niet proportioneel.

Achtergrondgesprekken Box 3

Mei 2024

- Op woensdag 15 mei heeft u twee achtergrondgesprekken over box 3.
- U spreekt van 15.15 tot 15.45 uur met 5.1.2e van het FD.
- Vervolgens spreekt u aansluitend van 15.45 tot 16.15 uur met 5.1.2e van het AD.
- De achtergrondgesprekken zijn bedoeld om de betreffende journalisten bij te praten over de brief die op 16 mei naar de Tweede Kamer wordt gestuurd en in voorbereiding op het debat die week erna.
- 5.1.2e begeleidt beide gesprekken.

Onderwerpen

De bijpraat is vooral gericht om journalisten in aanloop naar het debat en de publicatie van de brief bij te praten over de inhoud van de brief en eventuele andere actuele zaken. Het is ons advies om, in lijn met de brief, tijdens het gesprek in ieder geval de volgende onderwerpen aan te stippen:

- Het onderscheid tussen liquide en illiquide beleggingen:

  5.1.2i

- Nadelen van een volledige vermogenswinstbelasting:

  5.1.2i

- Betalingsregeling:

  5.1.2i

- Mogelijkheden vermogensbelasting:

  5.1.2i

BIJLAGE – Totstandkoming wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3

Aanpak ontwerp van het wetsvoorstel

In juli 2021 is gestart met het ontwerpen van een wetsvoorstel voor de invoering van een heffing op basis van werkelijk rendement. Er is een projectorganisatie opgezet. Per onderwerp is een team ingesteld met een eigen coördinator en ongeveer 4 of 5 mensen die alle beleidskeuzes voor dat onderwerp voorbereiden. Het gaat hierbij om de teams "Vormgeving VAB", "Onroerende zaken", "Kosten", "Kapitaal- en lijfrenteverzekeringen", "Systematiek box 3", "Gegevenslevering ketenpartners", "Gegevensdoorlevering box 3-vermogen", "Systematiek Wet IB 2001" en "Budgettaire effecten". Periodiek is er een directeurenoverleg (stuurgroep) waarin de voortgang wordt besproken en beslispunten worden geaccordeerd. In de stuurgroep zijn DB&T, Analyse, UHB, FJZ en AFEP vertegenwoordigd. De medewerkers van de stuurgroep nemen deel in de teams. Daarnaast hebben diverse specialisten vanuit de Belastingdienst deelgenomen in de teams.

In december 2022 heeft een paneldiscussie plaatsgevonden met wetenschappers, hoogleraren, adviseurs en voormalige medewerkers van de rechterlijke macht. Daarnaast zijn delen van het wetsvoorstel getest via burgerpanels. De dialoog met de Tweede Kamer was intensief en doorlopend: technische briefing, Kamerdebatten, schriftelijke vragen en kamerbrieven. Verder zijn diverse juridische adviezen gevraagd bij de landsadvocaat en NautaDutihl. Tot slot zijn de gevolgen voor de uitvoering nauwkeurig in kaart gebracht door de Uitvoeringstoets van de Belastingdienst.

Contourennota 15 april 2022

In de Kamerbrief van 15 april 2022[1] zijn de eerste hoofdlijnen geschetst van de beoogde vermogensrendementsheffing op basis van werkelijk rendement.

Algemene uitgangspunten van het nieuwe stelsel

- Het nieuwe stelsel geldt voor alle bezittingen en schulden die in het huidige stelsel vallen.
- Huidige vrijstellingen worden gehandhaafd, tenzij de overgang naar werkelijk rendement aanleiding geeft om een vrijstelling anders vorm te geven of af te schaffen.
- Heffing over het werkelijke rendement via een vermogensaanwasbelasting (VAB);
    - Bij een VAB wordt jaarlijks belasting geheven over de reguliere inkomsten (zoals rente, dividend, huur en pacht) en de ongerealiseerde waardeontwikkeling van vermogensbestanddelen (zoals koerswinst of koersverlies over aandelen, waardestijging of waardedaling van onroerend goed).
- Kostenaftrek
- Verliesverrekening binnen box 3
- Heffingsvrij inkomen per fiscaal partner in plaats van heffingsvrij vermogen.

Hierbij zijn de volgende voor- en nadelen van een VAB onderkend:

Voordelen

- Het nieuwe stelsel sluit beter aan bij de belevingswereld van de burger, omdat belasting wordt geheven over de werkelijke genoten reguliere inkomsten uit vermogen, zoals rente, dividend, huur en pacht, en over de (on)gerealiseerde waardeontwikkeling.
- Langdurig uitstel van belastingheffing wordt voorkomen.
- Uitbreiding gegevenslevering door banken en verzekeraars is mogelijk voor de VIA.
- Schuldfinanciering wordt ontmoedigd omdat bezittingen en schulden niet worden gesaldeerd. De werkelijke inkomsten worden verminderd met de werkelijke rentekosten.
- Belastingplichtigen en ketenpartners (zoals banken en financiële instellingen) hoeven niet langdurig gegevens bij te houden. Voor een vermogensaanwasbelasting zijn namelijk alleen gegevens nodig over het jaar waarover belasting wordt betaald.

Nadelen

- Mogelijke liquiditeitsproblemen.
- Belastingplichtigen moeten jaarlijks de waarde bepalen en de aankopen en verkopen bijhouden om de vermogensaanwas te kunnen bepalen. Overigens moeten belastingplichtigen ook in het huidige forfaitaire systeem al jaarlijks de waarde opgeven.
- De aftrek van werkelijke kosten is conflictgevoelig.
- Bij een heffing op basis van werkelijk rendement zijn meer gegevens relevant dan in het forfaitaire stelsel. Dit maakt de heffing ingewikkelder voor burgers. Voor burgers die

[1] Kamerbrief over contourennota voor box 3-heffing op basis van werkelijk rendement | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

gangbare vermogensbestanddelen bezitten, zoals een binnenlandse spaarrekening en een beleggingsrekening, blijft het nieuwe stelsel door vooraf invulling behapbaar. Burgers met een meer gevarieerd vermogen, zoals onroerend goed en buitenlandse aandelen moeten vaker zelf gegevens gaan bijhouden en aanleveren waardoor een groter beroep op hun doenvermogen wordt gedaan. Dit is een nadeel van het nieuwe stelsel dat niet geheel te ondervangen zal zijn.

Kamerbrief 29 september 2022 – Systeemvergelijking en inflatie

In de Kamerbrief van 29 september 2022[2] is uitgebreid aandacht besteed aan de voor- en nadelen van een vermogensaanwasbelasting (VAB) en een vermogenswinstbelasting (VWB).

Daarnaast zijn de mogelijkheden onderzocht om rekening te houden met inflatie. Het belasten van het nominale werkelijke rendement is gebruikelijk in de andere delen van het belastingstelsel waar inkomen uit vermogen (inclusief ondernemingswinst) wordt belast. Als in box 3 het reële werkelijke rendement zou worden belast, zou dat tot verschillen leiden. Rente-inkomsten zouden in box 2 bijvoorbeeld nominaal worden belast en in box 3 reëel. Dat kan tot gedragseffecten leiden. Rekening houden met inflatie zou het stelsel complexer maken voor de burger en de uitvoering. Nominale bedragen hebben als voordeel dat ze herkenbaar zijn. Tot slot zou rekening houden met inflatie naar verwachting aanzienlijke budgettaire gevolgen hebben.

Verder is aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:
- Verhouding tot de eigenwoningschulden in box 1;
- Verhouding tot het aanmerkelijk belang (box 2);
- Verplaatsen van vermogen vanuit Nederland naar het buitenland;
- De behandeling van kwijtscheldingswinst;
- De doorwerking van het nieuwe stelsel naar de toeslagen;
- De afbakening van vrijstellingen in de grondslag, bijvoorbeeld voor kunst.

Kamerbrief 9 februari 2023 – Verfijningen forfaits en uitvoeringsaspecten

In de Kamerbrief van 9 februari 2023[3] is op verzoek van de Tweede Kamer onderzocht welke verfijningen mogelijk zijn in een forfaitair stelsel om tegemoet te komen aan de zorgen van de Tweede Kamer over de complexiteit en haalbaarheid van een heffing over werkelijk rendement.

De volgende verfijningen zijn onderzocht:
- Meer categorieën onderscheiden dan banktegoeden, schulden en overige bezittingen.
- De forfaits anders berekenen
    - De eerste verfijning is om bij de berekening van de forfaits rekening te houden met kosten en huurinkomsten.
    - De tweede mogelijke verfijning is om vaker een eenjarig forfait te gebruiken en geen meerjarig forfait.
    - De derde verfijningsmogelijkheid is om de rendementspercentages (vanwege gelijkheid in beginsel voor alle vermogenscategorieën) lager dan het gemiddelde rendement vast te stellen.
- Het heffingsvrije vermogen omzetten in een heffingvrij inkomen.
- Meerdere peildata hanteren.
- Een tegenbewijsregeling invoeren.

Ter illustratie is in de brief een alternatief van het forfaitaire stelsel beschreven. Daarnaast is in de brief samengevat wat de uitvoeringsaspecten zijn bij een stelsel op basis van werkelijk rendement. Deze aspecten zijn afgezet tegen de uitvoeringsaspecten van het uitgewerkte alternatief.

Kamerbrief 15 april 2024 – Staatssteunanalyse en voorlopige uitkomsten UT

In de Kamerbrief van 15 april 2024[4] is de staatssteunanalyse van NautaDutilh besproken. Het wetsvoorstel maakt een uitzondering voor onroerende zaken en aandelen in familiebedrijven en startende ondernemingen. Voor deze zaken geldt een vermogenswinstbelasting. Omdat dit mogelijk staatssteun op kon leveren is een extern onderzoek gedaan naar de verhouding tussen de Europese staatssteunregels. De externe onderzoeker zag mogelijkheden voor het hanteren van een

[2] Kamerbrief over het toekomstige box 3-stelsel op basis van werkelijk rendement | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[3] Kamerbrief over toekomstig box 3-stelsel | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[4] Kamerbrief over toekomstig stelsel box 3 en voorbereidingen arrest Hoge Raad | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

vermogenswinstbelasting voor onroerende zaken en voor aandelen in startups. Echter de externe onderzoeker zag geen rechtvaardiging van een afwijkende regeling voor familiebedrijven. Besloten is om aandelen in familiebedrijven te belasten volgens de hoofdregel (vermogensaanwasbelasting). Onroerende zaken en aandelen in startups blijven belast via een vermogenswinstbelasting.

Daarnaast zijn in de brief de voorlopige uitkomsten van de Uitvoeringstoets gepresenteerd.

In eerdere brieven en in gesprek met uw Kamer is aangegeven dat de overgang naar een systeem van heffing over het werkelijke rendement een grote impact heeft op de burger en de uitvoeringsprocessen en de IV van de Belastingdienst. Veel van de genoemde risico's zijn al eerder besproken en ook gewogen in het uitwerken van dit conceptwetsvoorstel. De analyse van de uitvoeringsgevolgen heeft het beeld aangescherpt van de precieze gevolgen van het conceptwetsvoorstel voor burgers en de uitvoeringslast bij de Belastingdienst. Het wetsvoorstel is een structureel ingrijpende aanpassing voor burgers en de Belastingdienst. De gewenste rechtvaardigheid van het stelsel op basis van werkelijk rendement leidt inherent tot complexiteit, omdat meer gegevens niet vooraf kunnen worden ingevuld voor burgers en bij hen moeten worden uitgevraagd.

Kamerbrief 26 april 2023 – Vervolg verfijningen forfaits

In de Kamerbrief van 26 april 2023[5] zijn verfijningen gepresenteerd die geen structuurwijzigingen inhouden en daarmee op korte termijn geïmplementeerd kunnen worden.

1. Aandelen in het vermogen van een VvE en in het geld op een derdengeldenrekening van een notaris scharen onder banktegoeden;
2. Onderlinge vorderingen en schulden in box 3, waaronder verrekenbedingen tussen echtgenoten defiscaliseren;
3. Verhoging heffingskorting voor groen beleggen;
4. Gelijktrekken forfait voor (bepaalde) vorderingen en schulden.
5. Nader uitsplitsen van de categorie overige bezittingen (meerjarig forfait).

De verfijningen 1 en 2 zijn per 1 januari 2023 (met terugwerkende kracht) doorgevoerd.

Tot slot zijn in de brief andere onderzochte maatregelen voor verfijningen beoordeeld.

Kamerbrief 15 mei 2024 - Onderscheid tussen liquide en niet-liquide beleggingen

Op 15 mei 2024 is een Kamerbrief[6] gestuurd met antwoorden op toezeggingen naar aanleiding van het commissiedebat van 18 april 2024. Deze brief gaat o.a. in op het onderscheid tussen liquide en niet-liquide beleggingen. De vraag is tot of het mogelijk is om niet liquide beleggingen onder een vermogenswinstregime te brengen. Uit de Kamerbrief volgt dat de grens tussen liquide en niet-liquide beleggingen onduidelijk is. Een onderscheid tussen liquide aandelen en niet-liquide aandelen of een onderscheid tussen beursgenoteerde aandelen en niet-beursgenoteerde aandelen leidt bovendien tot vergelijkbare staatssteunrisico's als het onderscheid tussen aandelen in familieondernemingen en aandelen in andere ondernemingen. Daarnaast heeft de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) aangegeven dat een vermogenswinstregime voor niet-liquide beleggingen gevolgen heeft voor de aanlevering van gegevens door banken.

Daarnaast is in de brief uitgewerkt hoe een vermogensbelasting vormgegeven zou kunnen worden.

Onroerende zaken[7]

In de contourenbrief is destijds een groot stuk gewijd over de keuzes voor het belasten van onroerende zaken. In het coalitieakkoord is afgesproken om de waardeontwikkeling van onroerende zaken tijdelijk forfaitair te blijven belasten, waarbij zo snel mogelijk de overstap wordt gemaakt naar een heffing op basis van werkelijk rendement. De reden hiervoor was dat de benodigde gegevens nog niet voldoende beschikbaar of geschikt waren.[8]

[5] Kamerbrief verfijning box 3 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[6] Kamerbrief over toezeggingen Commissiedebat d.d. 18 april 2024 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[7] Kamerbrief stand van zaken wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[8] Kamerbrief over contourennota voor box 3-heffing op basis van werkelijk rendement | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl, p. 6.

BIJLAGE – Totstandkoming wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3

In de Kamerbrief van 29 september 2022 is uitvoerig aandacht besteed aan het belasten van het werkelijk rendement op onroerende zaken, meer specifiek, hoe een belasting over het indirecte rendement op onroerende zaken vormgegeven kon worden. De Kamerbrief heeft omschrijft als eerste de keuze voor de waardering van onroerende zaken. De enige realistische mogelijkheid lijkt om net als in het huidige box 3-stelsel aan te sluiten bij de WOZ-waarde voor woningen en van de waarde economische verkeer (WEV) voor niet-woningen. Bovendien worden zes mogelijkheden opgenomen voor de berekening van de waardeontwikkeling van onroerende waarvan drie kansrijk werden geacht: een forfaitaire variant en twee benaderingen om op basis van de WOZ-waarde tot de werkelijke waardeontwikkeling te komen. Op basis van de toenmalige toetsen leek een forfait het meest haalbare. De waardeontwikkeling van onroerende zaken wordt dan op basis van de beginwaarde en één of meerdere forfaits bepaald. Een forfait zou een weergave zijn van een gemiddelde waardeontwikkeling. In de forfaits wordt ten minste gedifferentieerd tussen woningen en niet-woningen. Deze oplossing leek destijds juridisch houdbaar, uitvoeringstechnisch te doen en conform het toenmalige coalitieakkoord.

In de Kamerbrief van 26 april 2023 wordt ingegaan welke combinatie van varianten het meest kansrijk is voor een belasting op onroerende zaken. De werkelijke inkomsten uit verhuur, pacht en erfpachtinkomsten zijn belast. Hierbij wordt uitgegaan van de kale huurprijs. De kosten die gerelateerd zijn aan de verhuur zijn forfaitair aftrekbaar als een percentage van de werkelijke inkomsten. De waardeontwikkeling, inclusief de daarmee samenhangende onderhoudskosten, wordt op basis van de beginwaarde forfaitair bepaald. De beginwaarde is, net als onder het huidige stelsel, voor woningen de vastgestelde WOZ-waarde van het betreffende belastingjaar en voor niet-woningen de waarde in het economische verkeer op 1 januari. In de forfaits voor de waardeontwikkelingen zal onderscheid worden gemaakt tussen woningen en niet-woningen. Bij niet-woningen kan vervolgens nog onderscheid gemaakt worden naar verschillende soorten onroerend goed. Tot slot is vastgesteld dat nog onderzocht moest worden of eigen gebruik te belasten valt.

De Kamerbrief van 25 januari 2024[9] gaat in op de aanpassingen naar aanleiding van de internetconsultatie. Het forfait voor de eerste woning, dat was opgenomen in het wetsvoorstel dat was aangeboden voor de internetconsultatie is vervallen. Ten tijde van het voorstel werd er een uitzondering gemaakt voor de eerste woning sparen en beleggen. De reden voor het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen was eenvoud. Zowel voor de belastingplichtigen met één onroerende zaak in box 3 – ongeveer een derde van de belastingplichtigen met onroerende zaken – als voor de Belastingdienst. Uit de internetconsultatie bleek onder andere dat de beoogde eenvoud van het forfait niet altijd wordt bereikt. Bijvoorbeeld in het geval een belastingplichtige een nieuwe vakantiewoning heeft gekocht, terwijl zijn eerste vakantiewoning nog te koop staat.

De Kamerbrief van 15 mei 2024 gaat in op onderzoeken t.a.v. een vastgoedbijtelling. Besloten is dat bij onroerende zaken die het hele jaar worden verhuurd de werkelijke huuropbrengsten worden belast en bij onroerende zaken die niet het hele jaar worden verhuurd een vastgoedbijtelling zal gelden. Het doel is het belasten van het voordeel in natura. Voor het gemengde gebruik was nog geen invulling gegeven.

[9] Kamerbrief reacties internetconsultatie wetsvoorstel werkelijk rendement box 3 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Verslag Stuurgroep beleid en wetgeving box 3 – 16 januari

Aanwezig: 5.1.2e (voorzitter), 5.1.2e
5.1.2e

t.b.v.: vergadering stuurgroep, gepland voor donderdag 16 januari 2025, 15:00 uur (WEBEX en **C2.75**).

---

1. **Vaststelling verslag** *(Voorzitter)*

   Het verslag van de stuurgroep van 19 december is vastgesteld.

2. **Ter informatie – Voorbereiding Commissiedebat 30 januari** (5.1.2e)

   Er volgt een korte update over de voorbereidingen. De stuurgroep besluit om de MvT van beide wetsvoorstellen ook mee te sturen als voorbereidende stukken. Verder coördineert AV het voorbereidingsdossier.

   5.1.2e geeft aan graag uitgenodigd te worden bij de voorbereidende overleggen met de stas aangezien veel vragen zien op het werk van Analyse.

   Tot slot moet tijdens de voorbereiding van het debat aandacht gevestigd worden op de verschillen tussen de WWR en Wet tegenbewijs, zodat deze goed zichtbaar zijn.

3. **Ter informatie – Kamerbrief 24 januari**

   De Kamerbrief is het resultaat van de deepdive. De Brief wordt vrijdag aangeleverd bij AZ. Annotatie en spreeklijn zijn geschreven.

4. **Ter informatie – Kamervragen box 3**

   De Tweede Kamer heeft aangegeven voor het einde van deze week schriftelijke Kamervragen over box 3 te stellen. De Kamer heeft verzocht de antwoorden op 23 januari te ontvangen.

   Deadline inbreng is donderdag 16 januari. De vragen staan redelijk in verlengde van het CD. Tevens zijn het feitelijke vragen.
   5.1.2e vraagt over het uitzetten van de vragen en om hier zo weinig mogelijk tijd verloren te laten gaan. Afgesproken wordt om de vragen meteen door te zetten aan de stuurgroep en de medewerkers. Via de gebruikelijke ronde is de bedoeling om alles af te handelen.

5. **Rondvraag/Mededelingen** *(Voorzitter)*

   Eerste Kamer heeft begrotingsbehandeling nog vragen gesteld. Dit gaat via BTFZ, dus hoeft niet door ons gecoördineerd te worden.

   5.1.2e vraagt over de vragen van de stas naar vastgoed. Hoe gaan we daar mee om. Er is gediscussieerd over enkele voorstellen. Het eerste voorstel, namelijk uitstel van belasting, zou resulteren in dubbele belasting. Dit uitstel zou bovendien tot aanzienlijke financiële tegenvallers leiden. Dit dient verder uitgewerkt te worden in een nota. De vraag komt op in welke nota dit moet, hier is nog geen antwoord op. 5.1.2i

5.1.2i

5.1.2e

5.1.2i

Verder hebben vastgoedbelangen zich gemeld bij de DG. Uiteindelijk komen er gesprekken met de groepen. Na het CD is het verstandig om deze gesprekken aan te gaan.

Tot slot wordt aangegeven dat VNO-NCW pleiten voor VWB, NVB wil dit niet. Onze taak is nu om VNO-NCW te adviseren om niet te pleiten voor een VWB. NVB is nog steeds voorstander VAB en bevestigen dit als het goed is nogmaals in de aankomende brief. Hierover volgt nog een mail.

nederlandse vereniging van banken

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e @nvb.nl

PER EMAIL 5.1.2e @minfin.nl
Ministerie van Financiën
T.a.v. Directeur Generaal Fiscale Zaken
mev 5.1.2e
Korte Voorhout 7
2511 VB DEN HAAG

datum 21 januari 2025
referentie BR509

betreft Kamerbrief 13 december 2024 - Vooraf Ingevulde Aangifte

Geachte mevrouw 5.1.2e

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de Kamerbrief van 13 december 2024 waarin het kabinet de keuze toelicht om door te gaan met het huidige stelsel van forfaitaire rendementen met tegenbewijs tot en met belastingjaar 2027. Voor de tegenbewijsregeling wordt de Wet tegenbewijsregeling box 3 voorbereid. Omdat het forfaitaire stelsel met tegenbewijs tot 1 januari 2028 van kracht blijft, zal de systematiek van het formulier Opgaaf Werkelijk Rendement worden gebruikt om het tegenbewijs te leveren. De Kamerbrief refereert in deze context naar de rol van de banken:

> *Beoogd wordt dat Nederlandse financiële instellingen het werkelijk rendement van beleggingen en verzekeringen met ingang van belastingjaar 2027 renseigneren aan de Belastingdienst zodat deze gegevens vanaf dit belastingjaar vooraf ingevuld kunnen worden in de aangifte in het kader van de tegenbewijsregeling.*

Onze leden menen dat een dergelijke aanpak haalbaar zou kunnen zijn als we mogen aannemen:

1. dat het gaat om werkelijk rendement bepaalt volgens de systematiek van de vermogensvergelijking onder een vermogensaanwasbelasting; en

2. een definitieve ICT-handleiding beschikbaar is in het vierde kwartaal van 2025 opdat het gehele kalenderjaar 2026 beschikbaar is voor implementatie en testen.

Gustav Mahlerplein 29-35
1082 MS Amsterdam
www.nvb.nl

sterke banken sterke samenleving

Onze leden erkennen het belang om met de belastingdienst te werken aan een toekomstbestendig systeem van gegevensverstrekking ten behoeve van de vooraf ingevulde aangifte.

Hoogachtend,

5.1.2e

cc: 5.1.2e

Ministerie van Financiën

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen
Afdeling Arbeid en Vermogen

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Contactpersoon
5.1.2e
5.1.2e @minfin.nl

Datum
23 januari 2025

Ons kenmerk
2025-0000034597

Uw kenmerk

verslag

Stuurgroep beleid en wetgeving Box 3

Omschrijving	
Vergaderdatum en - tijd	23 januari 2025 om 15:00
Vergaderplaats	KV7 S2.55
Aanwezig	5.1.2e
Afwezig	
Kopie aan	

1. **Vaststelling verslag** *(Voorzitter)*

2.

5.1.2e

5.1.2e

Buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

buiten verzoek

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen
Afdeling Arbeid en Vermogen

Datum
23 januari 2025

Ons kenmerk
2025-0000034597

3. Ter bespreking – Brief NVB

De NVB heeft onlangs een brief gestuurd met korte reactie naar aanleiding van de Kamerbrief van 13 december over Box 3. Deze staat in de bijlage.

5.1.2e doet een korte terugkoppeling. Er is een handleiding nodig zodat ze op tijd kunnen gaan bouwen. Dit is een actiepunt voor ons. Ze bevestigen dat ze kunnen en willen, maar moeten dit wel op tijd weten. 5.1.2e en 5.1.2e hebben 24 januari overleg met de banken en verzekeraars, brief niet verstuurd maar als het goed is zijn ze akkoord.

Interne oproep aan ons om dit te regelen voor 2025.

4.

5.

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Wat is er nodig om toch volledig vermogenswinstbelasting in te voeren?

- Het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 moet worden aangepast. Daarbij zullen diverse toetsen opnieuw uitgevoerd moeten worden, zoals de uitvoeringstoets van de Belastingdienst en mogelijk ook andere externe toetsen zoals de Raad van State. Hierdoor loopt het wetgevingsproces en de parlementaire behandeling vertraging op en komt de inwerkingtreding per 1 januari 2028 onder druk te staan. Het later invoeren van het nieuwe stelsels heeft forse budgettaire consequenties die gedekt moeten worden.

- Een volledige vermogenswinstbelasting heeft negatieve budgettaire consequenties in de eerste jaren die gedekt moeten worden. In de brief van Brief aan Eerste of Tweede Kamer - Toekomstig stelsel box 3 is hierover de volgende passage opgenomen.

  Op de lange termijn zullen een vermogensaanwasbelasting en een vermogenswinstbelasting – los van gedragseffecten – budgettair gezien tot dezelfde opbrengst leiden. Op korte termijn kan het verschil echter groot zijn. Dit komt doordat alleen de waardestijging vanaf invoering van het nieuwe stelsel kan worden belast. Bij een vermogenswinstbelasting wordt de structurele opbrengst pas bereikt als alle bezittingen na invoering van het stelsel een keer zijn verkocht. Als in het jaar van invoering van een vermogenswinstbelasting de belastingopbrengst enkele miljarden euro's lager is dan het structurele niveau en het structurele niveau min of meer lineair na meer dan tien jaar bereikt wordt, bedraagt de cumulatieve derving meer dan € 10 miljard. De derving is afhankelijk van de gekozen parameters, zoals het tarief, het heffingvrij inkomen of heffingvrij vermogen, etc. Deze budgettaire derving zal, conform de begrotingsregels, gedekt moeten worden en komt dan bij een bredere groep belastingplichtigen terecht.

- De NVB heeft in meerdere brieven haar zorgen geuit en informatie verstrekt over een vermogenswinstbelasting, onder andere op 23 juni 2022, 2 augustus 2022 en 28 januari 2023 (zie bijlagen). Hierin worden o.a. de volgende punten aangestipt.

  - Banken moeten een uniforme kostprijsadministratie inrichten die aansluiten op elkaar (bij overboeking van portefeuilles tussen banken) en de Belastingdienst.
  - Buitenlandse financiële instellingen die met een Europees paspoort hun diensten aanbieden op de Nederlandse markt hebben een niet te verwaarlozen marktaandeel. Deze instellingen rapporteren geen data die nodig zijn voor de berekening van een vermogenswinstbelasting.
  - Belastinglatenties moeten inzichtelijk worden gemaakt in de financiële rapportages van banken. Bij overboekingen tussen banken zullen dergelijke latenties ook meegegeven moeten worden anders wordt het al gauw zeer aantrekkelijk om posities over te boeken zonder realisatie bij bank A om vervolgens weer met een schone lei te beginnen bij bank B.
  - Bij een vermogenswinstbelasting ziet de NVB een noodzaak voor anti-misbruikmaatregelen voor beleggingsfondsen. Duitsland heeft in samenhang met de vermogenswinstbelasting voor beleggingsfondsen die geen of weinig dividend uitkeren een systeem moeten invoeren van een jaarlijkse forfaitaire voorheffing (Vorabpauschale) om het uitsteleffect te mitigeren. Die forfaitaire voorheffing wordt geadministreerd en dan weer verrekend zodra het belang in het beleggingsfonds met winst wordt verkocht of het fonds dividend uitkeert.

Waarom doen wij als enige land aan vermogensaanwas?

De voor- en nadelen van een vermogensaanwas- en een vermogenswinstbelasting zijn uitvoerig onderzocht en beschreven, zie o.a. de voortgangsrapportage en internationaal onderzoek uit 2016, het keuzedocument uit 2017, een onderzoek naar de praktische uitvoerbaarheid door PwC in 2021 en een stelselvergelijking in 2022. Het kabinet kiest voor een hybride variant, waarbij aandelen in startups en onroerend goed via de vermogenswinstbelasting in de heffing worden betrokken.

Het gebruik van een vermogenswinstbelasting in andere landen is overigens niet onomstreden en gaat gepaard met uitdagingen. In de Verenigde Staten is er bijvoorbeeld discussie over het uitsteleffect van de vermogenswinstbelasting (*capital gains tax*) waardoor personen eindeloos

belastingheffing kunnen uitstellen. Recent heeft de heer Gerritsen hiervoor aandacht gevraagd in de technische briefing in een commissievergadering van de Tweede Kamer.[1] Als oplossing hiervoor wordt een vorm van vermogensaanwasbelasting (*accrual-based taxation*) aangedragen. Ook de OESO heeft recent aandacht besteed aan de uitdagingen van een vermogenswinstbelasting en draagt hiervoor alternatieven aan, waaronder een *accrual-based taxation*.[2]

Wat doet vermogensaanwas met ons investeringsklimaat?

Vooraf: Het box 3-stelsel zoals dat in 2001 is ingevoerd, is al een forfaitaire vermogens*aanwas*belasting. Voorgesteld wordt om bij de invoering van een heffing over het werkelijke rendement in box 3 als hoofdregel de vermogensaanwassystematiek te behouden. In die zin verandert de systematiek niet. Het verschil is dat wordt aangesloten bij het werkelijke rendement. Door in de belastingheffing aan te sluiten bij werkelijk rendement, wordt investeren in risico (zoals aandelen in een bedrijf) relatief aantrekkelijker. Immers, als een investering tegenvalt, hoeft er nu niet belasting te worden betaald alsof er gewoon rendement is behaald.

Breder geldt dat investeringsklimaat voor bedrijven afhangt van verschillende factoren zoals infrastructuur, fiscaliteit, onderwijs- en kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt, maar ook innovatie, duurzaamheid, marktwerking en (randvoorwaarden voor) digitalisering. De keuze tussen vermogenswinst en vermogensaanwas binnen box 3 speelt hierbij een minieme rol:

- Voor beursgenoteerde (grote) bedrijven is het voor de investeringskeuze niet relevant of Nederlandse aandeelhouders op aanwas- of winstbasis worden belast. Zij betalen zelf immers geen belasting in box 3 en de individuele situatie van een Nederlandse box 3-aandeelhouder (= per definitie klein belang) speelt geen enkele rol in hun investeringsbeslissing.
- Voor Nederlandse aandeelhouders maakt het op hun beurt geen enkel verschil of zij in Nederlandse of buitenlandse bedrijven beleggen. In beide gevallen geldt een vermogensaanwassystematiek. Er wordt dus geen onderscheid tussen investeren in Nederlandse of buitenlandse bedrijven gecreëerd. Het speelveld is en blijft gelijk.
- Waar potentieel wél een nadeel kan ontstaan is wanneer een investering in een (aanvankelijk) klein bedrijf zeer snel in waarde stijgt zonder dat dit liquide is (bijvoorbeeld een 'unicorn' bedrijf). Dit nadeel voor de positie van het bedrijf is sowieso al beperkt doordat box 3-aandeelhouders per definitie een klein belang hebben in een bedrijf - anders zouden zij in box 2 zitten. Het bedrijf zal dus niet in zijn continuïteit geraakt worden. Dit nadeel voor de aandeelhouder is in het voorstel weggenomen doordat voor deze situatie voorzien in een uitzondering op de hoofdregel: voor beleggingen in start-ups geldt wél een vermogenswinstbelasting.

Met deze laatste uitzondering is het belangrijkste knelpunt tussen vermogensaanwasbelasting en het investeringsklimaat *gericht* opgelost. Een *generieke* vermogenswinstbelasting lost aanvullend geen problemen op op het gebied van het investeringsklimaat, maar leidt wél tot een budgettaire derving. Om dit te dekken zijn lastenverzwaringen nodig. Dit kan onderaan de streep juist leiden tot een negatiever uitwerking op het fiscale investeringsklimaat.

[1] https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2024A07974
[2] OECD Taxation Working Papers No. 72, Taxing capital gains: Country experiences and challenges, 26 February 2025 (https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/02/taxing-capital-gains_76a32327/9e33bd2b-en.pdf)l.